

Tomi Kurisjärvi

OUTDOOR ARTEFACTS

-ulkoilumallisto

Opinnäytetyö

Muotoilija (AMK)

Muoti ja puvustus

2021

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkintonimike	Aika
Tomi Kurisjärvi	Muotoilija (AMK)	Maaliskuu 2021
Opinnäytetyön nimi		
OUTDOOR ARTEFACTS -ulkoilumallisto		43 sivua 0 liitesivua
Toimeksiantaja		
Louhos ry		
Ohjaaja		
Esko Ahola		
Tiivistelmä		
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella pieni ulkoiluaiheinen mallisto, josta myös valmistettiin yksi asukokonaisuus. Malliston lisäksi tehtiin suunnitelma installaatiosta Louhos ry:n tiloihin Helsingin Vallilaan, jossa vaatteet tullaan myöhemmin vuonna 2021 esittelemään. Vaatteet myös valmistettiin ja kuvattiin Louhos ry:n tiloissa. Lähtökohtana mallistossa oli yhdistää ominaispiirteitä ulkoiluvaatteista ja niiden estetiikasta opiskelijan omaan suunnitteluideologiaan ja -tyyliin.</p> <p>Työn tutkivassa osuudessa perehdyttiin ulkoiluvaatteista kumpuaviin trendeihin ja yleisesti teknisiin materiaaleihin, joita ulkoiluvaatteissa yleisesti käytetään. Pääasiallisena tutkimusmenetelmänä työssä käytettiin Lambin ja Kallalin luomaa käyttäjälähtöistä TIE-mallia, jossa keskiössä on oman kulttuurinsa sisällä toimiva vaateen käyttäjä. Vaatteita ei valmistettu yksittäiselle asiakkaalle, vaan kohderyhmä määriteltiin erikseen. TIE-mallin lisäksi käytettyjä tutkimusmenetelmiä olivat luonnokset, havainnointi ja moodboard. Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää, miten suunnitella ja toteuttaa mallisto nimeltä Outdoor Artefacts.</p> <p>Työn lopputuloksena on valmiit suunnitelmat mallistosta, installaatiosta sekä takista ja housuista koostuva asukokonaisuus. Housujen ja takin materiaalit on valikoitu tarkasti niin, että ne palvelevat vaatteiden käyttötarkoitusta. Lisäksi vaatteiden leikkaukset ja yksityiskohdat ovat tarkoin harkittuja. Toteutetun asukokonaisuuden esteettisyyttä, toimivuutta ja ilmaisevuutta arvioitiin TIE-mallin avulla. Työn lopputulos antaa myös hyvän pohjan malliston jatkokehittelylle.</p>		
Asiasanat		
ulkoiluvaate, mallisto, installaatio, TIE-malli		

Author (authors)	Degree	Time
Tomi Kurisjärvi	Bachelor of Culture and Arts	March 2021
Thesis title		43 pages 0 pages of appendices
OUTDOOR ARTEFACTS -outdoor collection		
Comissioned by		
Louhos, a registered association		
Supervisor		
Esko Ahola		
Abstract		
<p>The objective of this thesis was to design a small collection inspired by the outdoors and to produce one outfit from the collection. In addition, a blueprint was made for an installation to showcase the collection. The installation will be conducted later in 2021 in Louhos' premises located in Vallila Helsinki. The clothes were also made and photographed at Louhos' facilities. The basis of the collection was to combine characteristics and aesthetics from outdoor clothing to student's own design ideology and -style.</p> <p>The theme was refined by researching outdoor related trends in fashion and technical materials commonly used in outdoor clothing. Principal research method was FEA model, created by Lamb & Kallal. The model is based on a user functioning inside his or her own culture. In addition to the FEA model a moodboard, sketches and observation were used as research methods. The main subject was to resolve how to design and manufacture a collection called Outdoor Artefacts.</p> <p>The main results of the work are the collection designs, installation and an outfit that includes a jacket and pants. The materials of the outfit have been carefully selected so that they serve the purpose of the garments. The details and cuts of the clothes are also carefully considered. Functionality, expressiveness, and aesthetics of the manufactured outfit were evaluated using FEA model. The results of this thesis give a great basis for further development of the collection.</p>		
Keywords		
outdoor clothing, collection, installation, FEA-model		

SISÄLLYS

KÄSITELUETTELO

1	JOHDANTO	6
2	TUTKIMUSASETELMA	6
2.1	Käsitekartta ja viitekehys	7
2.2	Tutkimusmenetelmät	8
3	TAUSTATUTKIMUS	10
3.1	Ulkoiluvaatetus	10
3.2	Ulkoiluvaatteisiin pohjautuvat trendit.....	11
3.3	Materiaalit	14
4	MALLISTO	18
4.1	Kohderyhmä	18
4.2	Sovellettu TIE-malli.....	18
4.3	Suunnittelu.....	19
4.4	Valmistus	23
5	TOTEUTETTU ASUKOKONAISUUS	27
6	ANALYSOINTI TIE-MALLIN AVULLA.....	32
7	SHOWROOM	33
7.1	Louhos ry.....	33
7.2	Suunnitelma.....	33
8	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	36
9	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO.....	37
10	POHDINTA	38
	LÄHTEET.....	40
	KUVALUETTELO	

KÄSITELUETTELO

- Gorpcore
  - Ulkoiluvaatetuksesta inspiroitunut tyyli (Urbandictionary 2017).
- Installaatio / Installation
  - Tilaan rakennettu taideteos (Kiasma s.a.).
- Kuorivaate
  - Kuoren tapaan toimiva ylin vaatekerros, joka suojaa alempia kerroksia (Addnature s.a.)
- Showroom
  - Esittelytila, jossa yritys tai brändi voi esitellä tuotteitaan (Herhi 2016).
- Techwear
  - Tyyli, jossa pyritään yhdistämään toiminnallisuus ja tyyli (Urbandictionary 2020).
- Tyyli / Style
  - Jonkin asian ulkoiset ominaisuudet (Finto 2017).

1 JOHDANTO

Hyvät varusteet ovat ulkoilussa tärkeässä roolissa, oli kyse sitten vaativammasta hikoilua tuottavasta urheilusuorituksesta tai kevyemmästä kävelystä metsäpolulla. Yleensäkin ulkona oleminen on huomattavasti mukavampaa, kun vaatetus ja muut varusteet ovat asianmukaisia. Lähtökohtana tälle opinäytetyölle on halu toteuttaa mahdollisimman toimiva ja koherentti mallisto, jossa erilaiset elementit ulkoiluvaatuksesta yhdistyvät omaan suunnitteluideoologiaani, sekä tyylini toteuttaa ja valmistaa vaatteita.

Koronapandemialla on varmasti ollut osansa siinä, että ainakin Suomessa ihmiset ovat alkaneet viettää enemmän aikaa luonnossa kuluneen vuoden aikana. Erilaiset urheilumuodot ja ulkoiluaktiviteetit ovat saaneet uusia harrastajia, koska useat sisätiloissa sijaitsevat kokoontumis- ja tapaamispaikat ovat olleet suljettuina tai avoinna rajoitetusti tartuntataudin vuoksi. Minulle henkilökohtaisesti liikkuminen ja liikunta erilaisissa muodoissaan on ollut läsnä aina. Muotimaailman viime vuosina herännyt kiinnostus ulkoiluvaate-estetiikkaa kohtaan on mielenkiintoinen ilmiö, ja tämä on minulle otollinen aika suunnitella ja osittain toteuttaa tekninen, toimiva ja näyttävä mallisto, jonka keskiössä ovat oikein valitut materiaalit ja tarkoin mietityt yksityiskohdat.

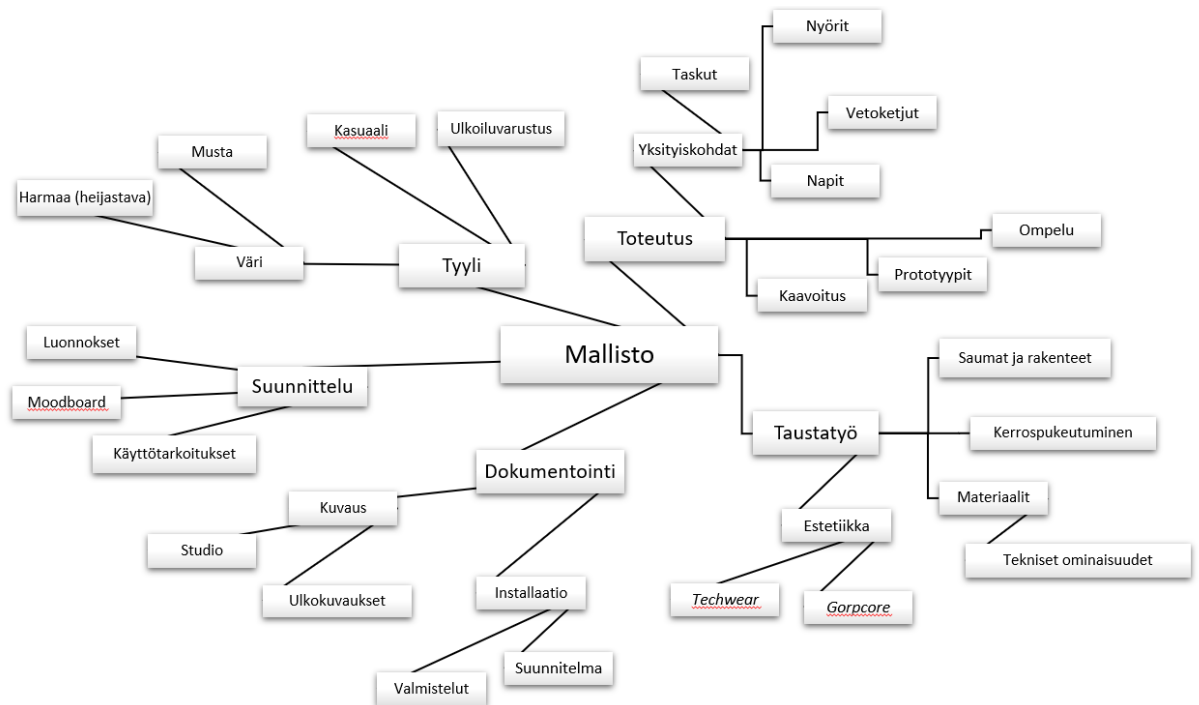
Opinnäytetyön produktiivisen osan lopputulos, eli mallisto tullaan esittelemään installaatioissa, joka järjestetään koronapandemian mahdollisesti hellittäessä loppuvuodesta 2021 Louhos ry:n tiloissa. Kyseinen yhdistys sekä installaation suunnitelma esitellään tarkemmin kappaleessa seitsemän.

2 TUTKIMUSASETELMA

Tämän projektin tutkimuskysymyksenä on *”Kuinka suunnitella ja toteuttaa mallisto Outdoor Artefacts?”* Tärkeimmät tutkimukselliset näkökulmat ovat selvittää yleisesti, millaisia teknisiä materiaaleja ulkoiluvaatetuksessa tänä päivänä käytetään ja hyödynnetään, ja valikoida parhaat mahdolliset tähän mallistoon soveltuvat materiaalit. Lisäksi perehdytään ulkoiluvaatetukseen pohjautuviin muoti-ilmiöihin ja -trendeihin.

2.1 Käsitekartta ja viitekehys

Käsitekarttaan on koottu kaikki projektiin liittyvät aihealueet, jotka tulee ottaa huomioon. Käsitekartalla saadaan visualisoitua ja selkeytettyä kuvaa siitä, mitä aiotaan tehdä ja tutkia. Sen tarkoitus on myös avata siinä esiintyvien käsitteiden välisiä suhteita, koska usein ensimmäiset ajatukset tutkimuskohteesta ovat melko suuria ja abstrakteja. Käsitekartalle on myös ominaista se, että käytetyt termit ovat käytännönläheisiä käsitteitä, jotka ovat suoraan hierarkkisessa järjestyksessä. Näin lukijan on helppo jo ensinäkemällä saada käsitys siitä, mitä ilmiötä tutkitaan. (Anttila 1996, 96.) Käsitekartassani (kuva 1) keskeisenä käsitteenä toimii mallisto. Koko mallisto koostuu taustatyöstä, suunnittelusta, tyylistä, toteutuksesta ja dokumentoinnista.

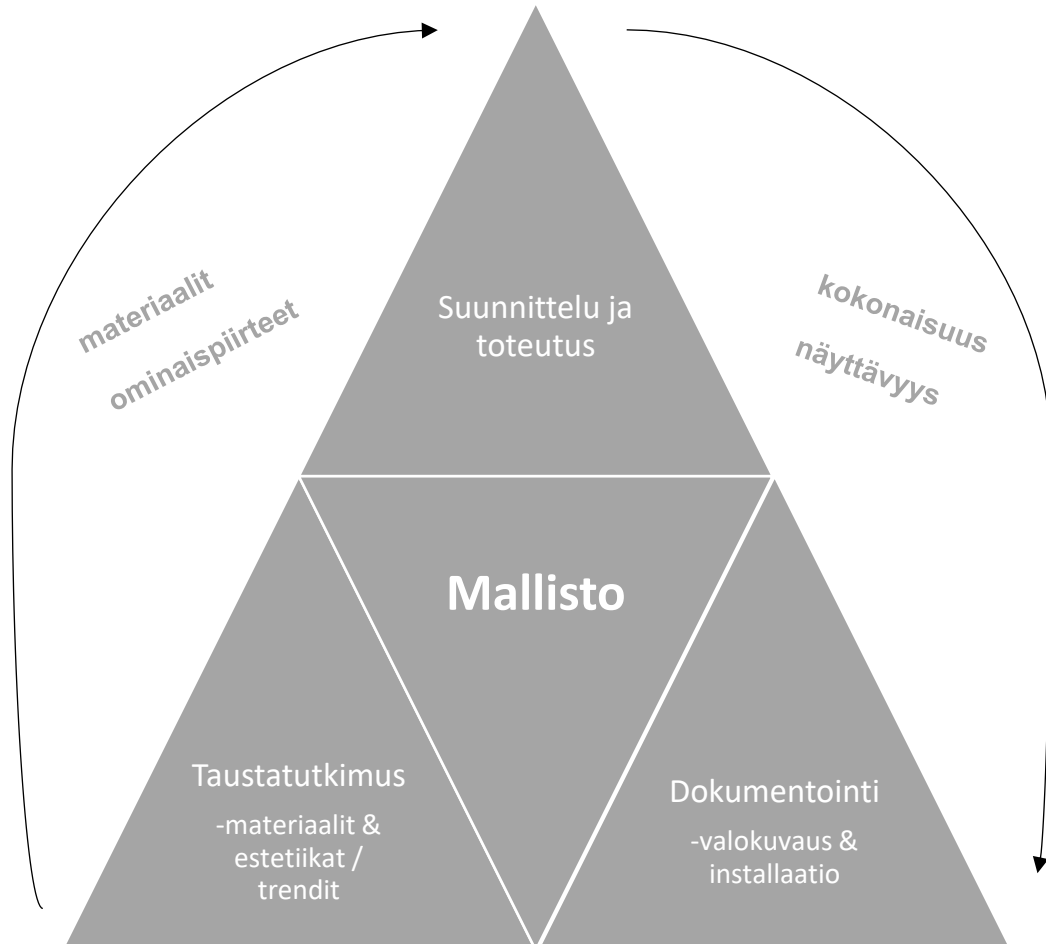

Kuva 1. Käsitekartta (Kurisjärvi 2021)

Jokaisella alakäsitteellä on tärkeä merkitys prosessin aikana. Kaikki alkaa taustatyöstä, jonka jälkeen edetään suunnittelun kautta toteutukseen, ja malliston valmistuttua prosessi jatkuu edelleen dokumentoinnilla.

Viitekehystä voidaan pitää tiivistettynä käsitekarttana. Se on *yleinen asetelma ilmiössä esiintyvistä tekijöistä* (Anttila 1996, 97). Viitekehys siis rajaa sitä laajemman käsitekartan tiiviimmäksi paketiksi, ja auttaa näin tutkimuksen pitä-

mistä sen halutuissa raameissa. Tämän työn viitekehys (kuva 2) havainnollistaa prosessin kulkua nuolen avulla, alkaen taustatyöstä ja loppuen dokumentointiin.

Kuva 2. Viitekehys (Kurisjärvi 2021)

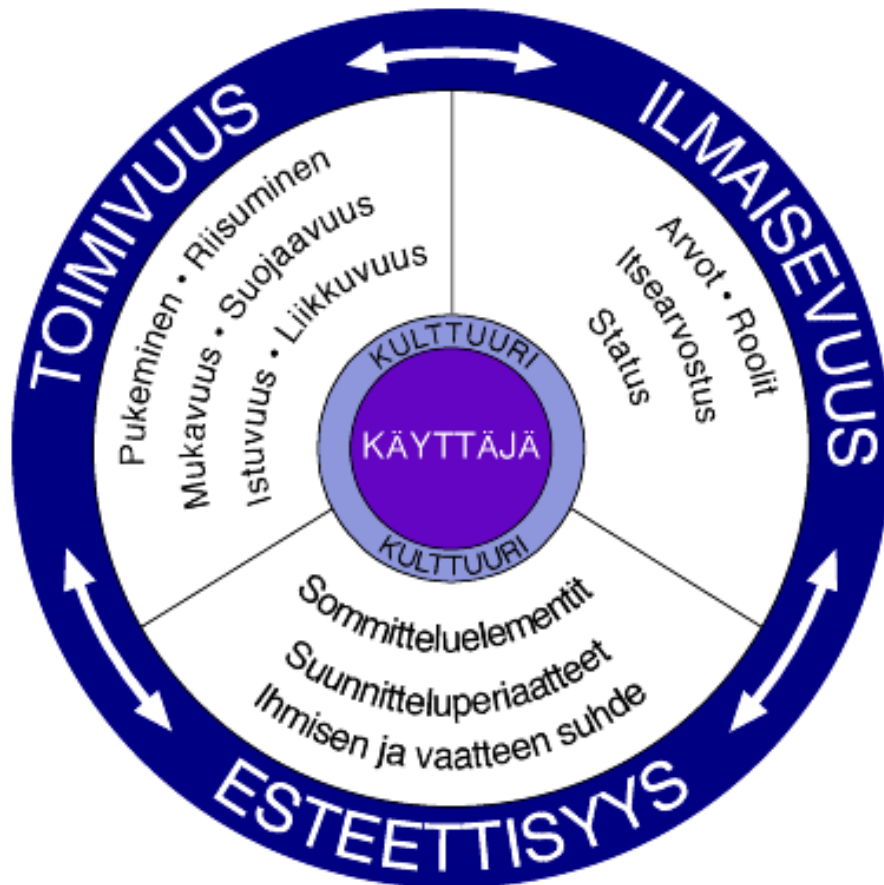
Viitekehyksessä on visualisoitu sitä, kuinka taustatyön aikana selvitetty materiaalioppi sekä ulkoiluvaatetuksen ja -trendien ominaispiirteet vaikuttavat tämän malliston suunnitteluun ja toteutukseen. Toteutettu mallisto tulee olemaan koherentti ja funktionaalinen kokonaisuus, joka tuodaan esille dokumentoimalla mallistoa valokuvaamalla.

2.2 Tutkimusmenetelmät

Yksi tutkimusmenetelmäni tässä tutkimuksessa on Jane Lambin ja Jo Kallalin luoma FEA-malli, jonka Ritva Koskennurmi-Sivonen on suomentanut TIE-malliksi 2002. TIE-mallissa vaatetta tai vaatteita analysoidaan ja tutkitaan käyttä-

jän ja tämän erityistarpeiden näkökulmasta (Koskennurmi-Sivonen 2002). Tutkimusmenetelmän keskiössä on kulttuurin sisällä toimiva vaateen käyttäjä (kuva 3). Itse vaatetta tarkastellaan kolmesta näkökulmasta: toimivuus, ilmaisevuus ja esteettisyys. Toimivuus pitää sisällään istuvuuden, liikkuvuuden, suojan, puettavuuden ja riisuttavuuden. Ilmaisevuus pitää sisällään arvot, roolit ja statukset, joita vaate antaa käyttäjälleen itsensä ja muiden silmissä.

Kuva 3. TIE-malli (Koskennurmi-Sivonen 2002)

Esteettisyys on TIE-mallin osioista se, jonka mieltää helposti suunnittelijalle mielenkiintoisimmaksi. Esteettisyys pitää sisällään sommitteluelementit, suunnitteluperiaatteet sekä ihmisen ja vaateen välisen suhteen. Tässä projektissa kuitenkin myös toimivuudella on todella merkittävä rooli. Ilmaisevuutta ei myöskään sovi unohtaa. Ihmiselle on tärkeää saada viestiä esimerkiksi vaatteidensa avulla, mihin ryhmään tai ryhmiin hän kokee kuuluvansa.

Havainnointi on perustavanlaatuinen tutkimusmenetelmä kaikessa tieteellisessä työskentelyssä. Havainnointia harjoitetaan arkisissa tilanteissa, jotka ei-

vät näyttäytyä ensisijaisesti tutkimusympäristöinä. Tutkijalla pitää olla jo valmiiksi tutkittavasta asiasta taustatietoa, jotta hän voi peilata havaintojaan koko ilmiöön verraten. (Anttila 1996, 218.)

Tässä projektissa havainnointi on tärkeässä roolissa. Havainnointia on harjoitettu jo paljon ennen tämän tutkimuksen aloitusta, ja se jatkuu varmasti myös projektin jälkeen. Muoti-ilmiöt ovat aina kiinnostavia suunnittelijan näkökulmasta. Ihmisten pukeutumiseen kiinnitetään huomiota aina, paikasta riippumatta. Joskus havaintonsa tajuaa vasta myöhemmin, koska usein ihmisten pukeutumiseen kiinnittää huomiota vain alitajuisesti.

Moodboard ja luonnokset ovat vahva osa tutkimusta, kun tehdään ja tutkitaan vaatteita. Tämän projektin moodboard sekä luonnoksia vaatteista esitellään myöhemmin kappaleessa neljä.

3 TAUSTATUTKIMUS

3.1 Ulkoiluvaatetus

Ulkoilu yleisesti on todella laaja-alainen käsite. Tässä tutkimuksessa ulkoilu määritellään niin, että se käsittää liikkumisen luonnossa ilman, että se sisältäisi lähtökohtaisesti mitään isompaa urheilusuoritusta tai hikiliikuntaa. Kevyt liikkuminen isommilla puistoalueilla, metsäpoluilla ja kävelyreiteillä kaupunkiympäristön lähetyvillä kuvaa hyvin ulkoilua, joka on tämän tutkimuksen keskiössä.

Kaikessa liikkumisessa asianmukainen vaatetus on tärkeässä roolissa. Liikuntamuotojen tapaan myös vaatteiden ja niissä käytettyjen materiaalien skaala on melko laaja. Ulkoiluvaatteiden määrä vaatekaapissa ja niiden käyttötarkoitukset vaihtelevat henkilökohtaisten mieltymysten mukaan. Toisella voi olla pelkästään lasketteluun tai hiihtämiseen kolmekin erilaista takkia, kun toiselle riittää yksi väljätkö kuoriasu, jonka alle voi pukea eri paksuisia kerroksia aina sään mukaan.

Yhteisenä nimittäjänä kaikille ulkoiluvaatteille voidaan pitää tarkoin mietittyjä teknisiä materiaaleja. Lehdon opinnäytetyössä (2018) teetetyt kyselytutki-

muksen mukaan kuluttajat arvostivat ulkoiluvaatteissa korkeaa laatua, istuvuutta, kuosia, luotettavuutta, toimivuutta ja teknisten ominaisuuksien loppuun asti mietittyjä ratkaisuja.

3.2 Ulkoiluvaatteisiin pohjautuvat trendit

Ulkoiluvaatteisiin pukeutuvat ihmiset ovat lisääntyneet kaupunkien katukuvissa entistä enemmän koronapandemian myötä. Kuoritakeilla on aina ollut paikkansa monien ihmisten vaatekaapeissa, mutta lähivuosina urheilullinen ja tekninen pukeutumistyyli on noteerattu myös muotiin ja sen ilmiöihin keskittyvissä julkaisuissa, kuten Vogueissa.

Termi ”*Gorpcore*” näki tiettävästi ensimmäistä kertaa päivänvalon, kun Jason Chen kirjoitti siitä The Cut -lehteen (2017) seuraavasti: *Patikointi- ja ulkoiluvarusteista sekä -vaatetuksesta ammentava estetiikka, jossa yhdistetään kuoritakki ja fleece-liivi helppoihin housuihin ja vaikka skeittauskenkiin. Etuliite Gorp tulee sanoista Good Old Raisins & Peanuts. Rusinoita ja pähkinöitä sisältävät pienet välipalapussit ovat toimivaa retkievästä patikointireissuilla. Muodille epätyypilliseen tapaan gorpcoren hohdokkuus ei perustu yksittäisiin nimekkäisiin suunnittelijoihin isoissa muotitaloissa. Vaatteiden luotettavuus ja tekninen toimivuus voivat olla tärkeämmässä roolissa, kuin tuotteen ulkonäkö. (Gallagher 2021.)*

Gorpcore-vaatteet ovat hyödyllisiä ja toimivia vaatteita, jotka on lähtökohtaisesti suunniteltu käytettäväksi esimerkiksi patikointiretkellä tai vaellusreissulla. Peruspilareita tämän estetiikan (kuva 4, s. 12) ehdoilla toimivassa pukeutumisessa ovat esimerkiksi fleece-paidat, vaelluskengät, kuori- ja parkatakit, kalastusliivit, ulkoiluhousut ja monikäyttöiset reput.

Kuva 4. Gorpcore-tyyli (Kurisjärvi 2021)

Maininnan arvoisia brändejä, joiden vaatteet ja yleinen estetiikka voidaan lukea gorpcoreksi, ovat muun muassa Arc'teryx, Patagonia, Salomon, Snow Peak ja jossain määrin The North Face. Perusajatus tässä estetiikassa on siis pukeutua vaatteisiin, joilla voisi lähteä suorittamaan pidempääkin patikointiretkettä, vaikka oma elinympäristö ja paikat, joissa vaatteita käytetään, koostuvat lähinnä tavallisista kaupunkiympäristöistä. Tällaiseen tyyliin pukeutuvat ihmiset eivät välttämättä halua vaatteiltaan suorituskykyä yli omien tarpeiden, mutta näiden ominaisuuksien läsnäolosta ei ole mitään haittaa, päinvastoin. Esimerkiksi kuoritakki on todella monikäyttöinen vaatekappale. Se suoja mahdollisesti sateelta, sen alle on helppo pukea kerroksia säästä riippuen ja sitä voi käyttää myös harrastettaessa pientä hikiliikuntaa.

Arc'teryxin luovan johtajan Cooper Gillin näkemyksen mukaan ulkoilutrendi on aina ollut olemassa, mutta nyt sille on annettu huomattavasti isommin jalansijaa myös muodin parissa (Throwing fits 2021). Ihmiset myös voivat lähentyä

helpommin luonnon kanssa, kun käytetyt varusteet on tehty siellä liikkumiseen. Tämä on luonnollekin vain hyväksi. Urheilullinen ja tekninen trendi on myös tavalliselle kuluttajalle helpompi lähestyä, kuin esimerkiksi räikeään väriin tai eriskummallisiin leikkauksiin perustuva muoti-ilmiö.

Ulkoilumuodin ilmiössä on samoja piirteitä, kuin joitakin vuosia sitten alkaneessa lenkkareiden trendissä. Nykyään lenkkarimalliset kengät löytyvät lähes jokaisen kaapista, ja esimerkiksi tasapohjaisia skeittikenkiä pidetään jopa epäterveellisinä. Ulkoiluvaatteita on näkynyt muotinäytöksissä jo jonkin aikaa ja useiden suunnittelijoiden identiteetissä ja tuotteissa näkyy yleisestikin ulkoilutrendin vaikutus (Addnature s.a.).

Techweariksi kutsuttu tyyliuuntaus (kuva 5, s. 14) on erikoisin leikkauksin valmistettuja, useimmiten mustia vaatteita ja asusteita, joissa on paljon taskuja ja muita erilaisia säilytysmahdollisuuksia. Vedenpitävyys, hengittävyys, liikkuvuus ja mukavuus ovat myös techwearia kuvaavia termejä. Techwear kuitenkin eroaa merkittävästi Gorpcoresta yleisesti estetiikan tasolla. Techwear –tyylin ominaispiirteitä ovat muun muassa pudotetut haarat, eli niin sanotut *Drop-crotch* –housut ja vaatteita pitkin kulkevat remmit. Techwearia voi myös luonnehtia yleisesti ninjamaiseksi tyyliksi. Vaatteet omaavat siis paljon hyödyllisiä lisäosia ja ominaisuuksia. (Li 2019.)

Kuva 5. Techwear-tyyli (Kurisjärvi 2021)

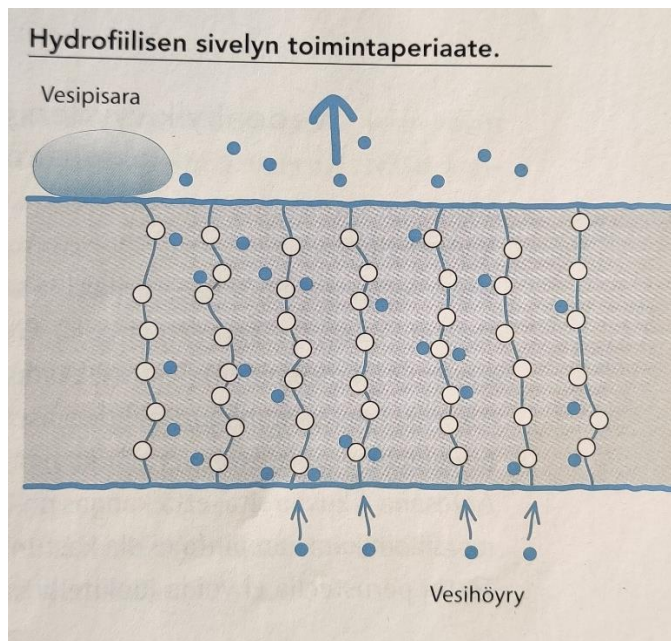
Techweariin perustuvissa asukuvissa ominaista on henkilön kasvojen peittäminen. Tällä tavalla katsojan huomiota saadaan keskitettyä itse vaatteisiin ja asusteisiin, eikä niiden käyttäjään. Korotetut kaulukset ja erilaiset kasvomaskit sekä balaclavat ovat myös ominaisia techwear -tyylille.

3.3 Materiaalit

Tekniset materiaalit, joita pääasiassa teknisissä ulkoiluvaatteissa käytetään, ovat kehittyneet eksponentiaalisesti viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana. Jo varhaisilla tutkimusmatkoilla on jouduttu pohtimaan, kuinka pukeutua

oikein ankariin sääolosuhteisiin. Sir Ernest Shackleton yritti valloittaa Etelämannerta vuosina 1914–1916. Tällä matkalla miehistön varustus perustui kerospukeutumiseen. Alimmaisena kerroksena ihoa vasten oli lämpimät flanelliasut, välissä villakerrasto ja villapaita eristivät lämpöä karkaamasta. Päällimmäisenä kerroksena toimivat puuvillasta tehdyt anorakki ja housut. Päällysvaatteiden materiaali oli tiiviiksi kudottua, joten se piti hyvin tuulta ja kastuessaan kuidut turposivat tehden kankaasta vielä tiiviimmän. Märkänä päällimmäinen kerros suojasi siis myös lumelta ja osittain vesisateelta. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006.)

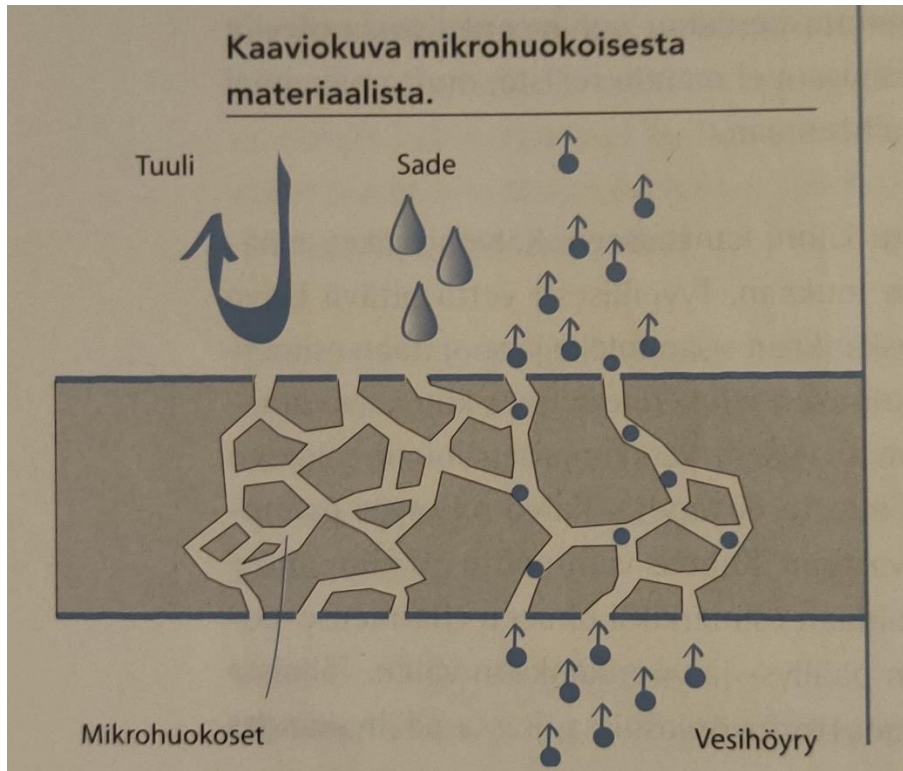
Tavallisen kuluttajan näkökulmasta voi tämän päivän tarjonta erilaisten materiaalien ja mallien puolesta olla valtava. Puhuttaessa teknisistä vedenpitävistä vaatteista, tarkoitetaan kankaita, jotka eivät päästä sadevettä materiaalin uloimman kerroksen läpi. Vedenpitävien kankaiden valmistamiseen on olemassa erilaisia menetelmiä. Yksi tapa tehdä kankaasta vedenpitävä on materiaaliin siveltyvä hydrofiilinen pinnoite (kuva 6), jonka toiminta perustuu sen kemialliseen rakenteeseen.

Kuva 6. Hydrofiilisen sivelyn toimintaperiaate (Partti 2006)

Tällä periaatteella toimivissa materiaaleissa vesimolekyylit kulkeutuvat hydrofiilisten, eli vesihakuisten molekyylien avulla kankaan ulkopinnalle lopuksi poistuen vesihöyrynä. (Risikko & Marttila-Vesalainen, 58–61.)

Toinen tapa tehdä materiaalista vedenpitävä on lisätä siihen mikrohuokoinen kalvo (kuva 7). Useimmiten kalvo lisätään kankaan päällimmäisen kerroksen nurjalle puolelle.

Kuva 7. Kaaviokuva mikrohuokoisesta materiaalista (Partti 2006)

Nämä kalvot ovat täynnä mikroskooppisen pieniä reikiä, jotka päästävät läpi vesihöyryn, mutta eivät vesipisaroita. Tässä yhteydessä vesihöyryllä tarkoitetaan iholta poistuvaa hikeä. (Risikko & Marttila-Vesalainen, 58–59.)

Kolmas tapa tehdä kankaasta vedenpitävä, on laminoida siihen erillinen muovimainen kalvo. Nämä kalvot ovat paksuudeltaan 0,007–0,01 millimetrisiä, riippuen valmistajasta. Kalvojen toimintaperiaate on lähes sama kuin suoja-aineella käsitellyissä materiaaleissa. Ero hydrofiilisiin ja mikrohuokosiin kankaisiin on se, että muovipinnoitetut kankaat eivät läpäise vesihöyryä. Tällä menetelmällä toimivat vaatteet eivät siis omaa parhaita hengittävyysominaisuuksia. Kalvo lisätään tyypillisesti päällyskankaan sisäpuolelle. (Camu 2017.)

Riippuen materiaalin valmistusmenetelmästä, pitää siihen lisätä erillinen vuori suojaamaan vedenpitävää kalvoa. Esimerkiksi ommeltavaan takkiin voidaan lisätä vuori kahdestakin eri syystä. Ensinnäkin vuori on esteettisesti tärkeä

peittäen takin saumat ja tehden vaateen sisäpuolesta yhtenäisemmän näköisen. Toiseksi se suojaa vedenpitävää kalvoa vaurioitumasta ja myös auttaa takin pukemista niin, että esimerkiksi kädet sujahtavat helpommin hihoihin.

On myös olemassa niin sanottuja kolmikerros-kankaita, joissa vedenpitävä kalvo, päällyskangas ja vuorikangas on laminoitu yhdeksi paketiksi. Tällaisia kankaita käytettäessä ei tarvitse ommella kiinni erillistä vuoria, koska vedenpitävä kalvo on tiiviisti paketoitu vuorin ja päällyskankaan väliin.

Tekstiilimateriaalien ominaisuuksille on olemassa erilaisia mittareita. Vedenpitävyydelle on eri testi kuin vedenhylykivyydelle. Vedenpitävyydestestissä mitataan, kuinka hyvin materiaali kestää vedenpainetta. Tänä päivänä standardiksi muodostunut testi on nimeltään ISO 811 (Eurolab s.a.). Tulokset ilmoitetaan niin sanottuina vesipatsaina millimetrien muodossa. Minimiarvona vedenpitävälle vaatteelle pidetään 8000 millimetriä. Vaativiin olosuhteisiin tarkoitetut materiaalit omaavat yli 20 000 millimetrin arvon (Camu 2017).

Vaateen hengittävyttä mitattaessa tarkoitetaan sen materiaalin vesihöyrynläpäisykykyä. Arvo ilmoitetaan muodossa $g/m^2/24 h$. Tällä tarkoitetaan sitä, kuinka paljon vettä haihtuu materiaalineliöltä vuorokautta kohden. Tämän ominaisuuden mittaamiseen on olemassa erilaisia testejä, joten testin nimi pitää mainita tuoteselosteessa. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 54–63.)

Materiaalin ollessa vedenpitävä täytyy sen saumat teipata nurjalta puolelta. Ommeltaessa koneen neula tekee kankaaseen reikiä ja nämä reiät päästävät vettä ja myös tuulta lävitseen. Saumateippi on useimmiten 20–25 mm leveää ja se silitetään sauman päälle vaateen sisäpuolelle silitysraudan avulla. Raudan ja kankaan välissä on suositeltavaa käyttää esimerkiksi silkkipaperia, jotta vältetään kankaan vaurioitumiselta. Teipin toiminta perustuu siis liimaan, joka silitysraudan lämmön avulla kiinnittyy kankaaseen tiivistäen neulan tekemät reiät. Teippi on hyvä kiinnittää aina sauma kerrallaan, koska valmiissa vaatteessa saumakohtien risteykset voivat olla hankalia ja ahtaita. (Shelby s.a.)

4 MALLISTO

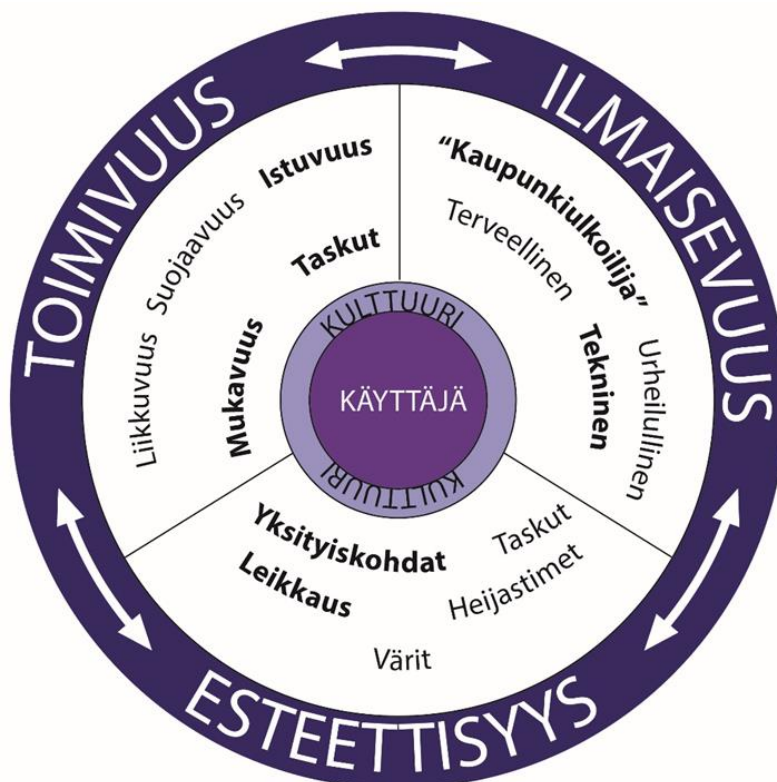
4.1 Kohderyhmä

Tässä projektissa vaateen loppukäyttäjää ei ole tiedossa. Toisin sanoen mallistoa ei suunnitella tietylle henkilölle, vaan yksittäisen loppukäyttäjän sijaan kyse on kohderyhmästä. Tyypillistä, keskivertoa malliston vaatteiden käyttäjää voi luonnehtia nuorehkoksi ja tiedostavaksi kaupungissa asuvaksi henkilöksi, joka harrastaa ulkoilua sen monissa erilaisissa muodoissa. Hänen ulkoilu- maastonsa vaihtelevat pidemmistä luontopoluista kaupunkipuistoihin. Hän haluaa harrastaa ja ulkoilla asianmukaisissa vaatteissa ja varusteissa, kuitenkin tinkimättä vaatteiden ulkonäöstä ja yleisestetiikasta. Keskivertokäyttäjä on myös kiinnostunut pukeutumisesta ja haluaa panostaa omaan tyyliinsä ja tekee harkittuja vaateostoksia.

Kohderyhmään kuuluva henkilö kokee olonsa mukavaksi ja tiedostaa oman pukeutumisensa ulkoiluvaatteissa myös kaupunkiympäristössä, jossa tarkoitus ei kuitenkaan ole harrastaa ulkoilua, ainakaan sen ilmeisimmässä merkityksessä. Tämän malliston vaatteiden tarkoitus on siis henkiä käyttäjästään kaupunkiulkoilijamaista tyyliä, ja kiinnostusta pukeutumisen tekniseen puoleen yleisemmin. Käyttäjä kokee itsensä myös urheilulliseksi ja terveelliset elämäntavat omaavaksi.

4.2 Sovellettu TIE-malli

Urheilullista tai lähtökohtaisesti ulkoiluun tarkoitettua mallistoa on hyvä lähteä suunnittelemaan ja rakentamaan TIE-mallin kautta, jonka keskiössä on oman kulttuurinsa sisällä toimiva vaateen käyttäjä. Tässä tutkimusmenetelmässä vaatetta tarkastellaan kolmella osa-alueella, jotka ovat esteettisyys, ilmaisevuus ja toimivuus. Näistä erityisesti viimeksi mainitulla on todella suuri merkitys suunniteltaessa ja toteutettaessa ulkoiluvaatteita. Mallien pitää olla istuvia ja niissä pitää voida liikkua helposti, jotta mahdollisimman monenlainen suorittaminen vaatteissa on mukavan tuntuista. Tähän työhön sovellettu TIE-malli (kuva 8, s. 19) tarkentaa elementtejä, joita halutaan tuoda esille kussakin kategoriassa juuri tätä mallistoa suunniteltaessa.

Kuva 8. Sovellettu TIE-malli (Kurisjärvi 2021)

Toimivuuden takaamiseksi vaatteiden taskut pitää suunnitella ja toteuttaa hyvin, koska liikkussa tarvitaan usein paljonkin tavaroita käden ulottuville. Usein käytössä on reppu tai jokin vastaava suurempien tavaramäärien kantamiseksi. Hyvin toteutetut ja tilavat taskut kuitenkin tekevät vaatteesta helpokäyttöisemmän ja turhat pysähdykset esimerkiksi metsäretkellä jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Vaatteiden leikkaus vaikuttaa sekä toimivuuteen että esteettisyyteen. Teknisissä vaatteissa erikoiset leikkaukset ovat yleisiä, ja niillä onkin toiminnallisten funktioiden lisäksi myös esteettistä merkitystä. Turhat röhkelöt ja esimerkiksi liian isot muotolaskokset on perinteisesti jätetty pois teknisistä vaatteista. Sen sijaan pienillä yksityiskohdilla voidaan saada vaatteeseen persoonallisuutta.

4.3 Suunnittelu

Suunnitteluprosessini lähtee perinteisesti liikkeelle mielikuvasta. Koen tarpeelliseksi toteuttaa vaatekappaleen tai tekstiilituotteen, jollaista ei saa valmiina ostettua. Yksityiskohdat sanelevat paljon suunnitteluani, ja lähdän ensin mielikuvien pohjalta piirtämään useita luonnoksia sekä esimerkiksi keräämään ideoita moodboardiksi kuvapalvelu Pinterestiä hyödyntäen.

Olen viimeisen vuoden aikana harrastanut paljon pieniä kävelyretkiä erilaisissa maastoissa. Näillä reissuilla olen ottanut valokuvia, joita muokkaan usein puhelimella. Kävelyiden aikana pysähdyn myös miettimään, mitä ominaisuuksia kaipaan vaatteiltani juuri ulkona kussakin tilanteessa. Muutaman maisemakuvan pohjalta syntyi tämän malliston moodboard (kuva 9).

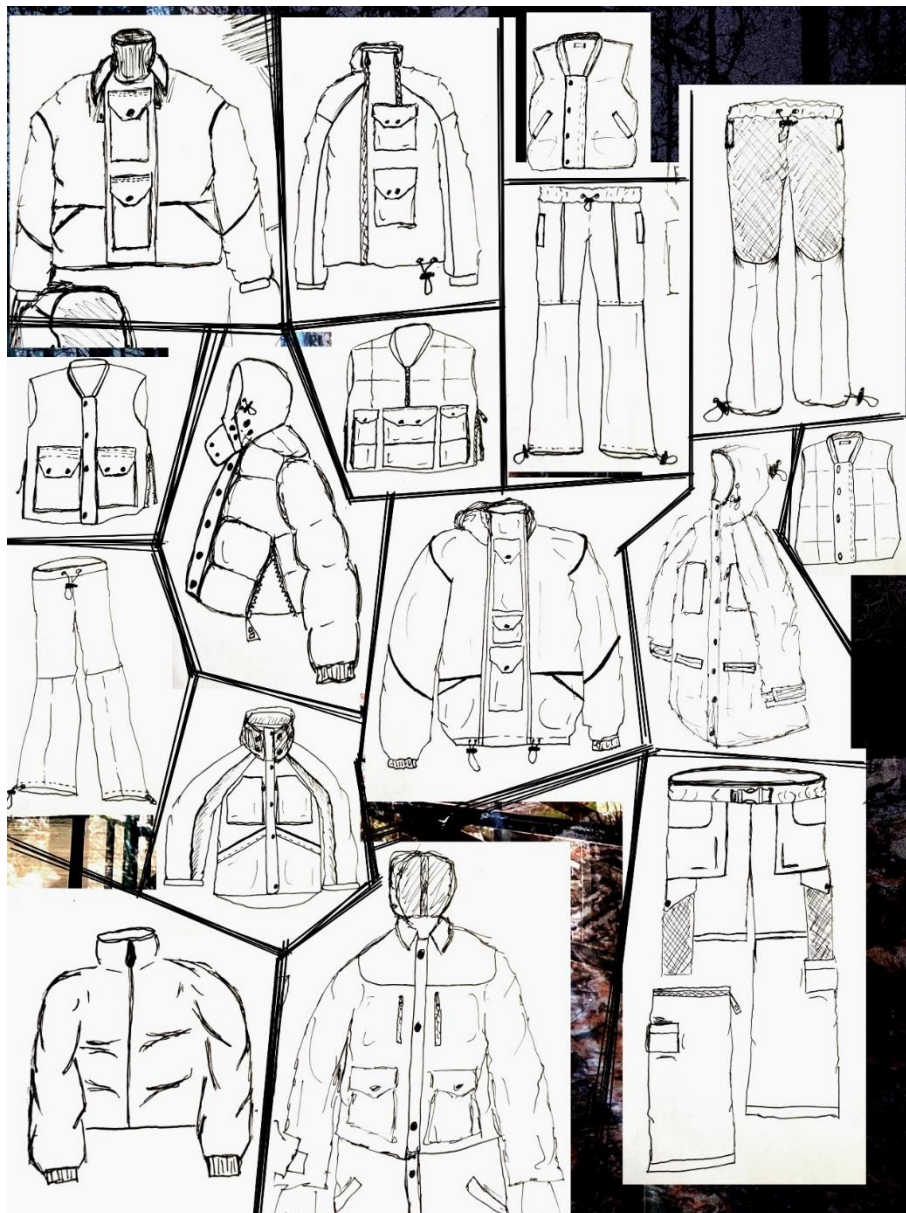

Kuva 9. Malliston moodboard (Kurisjärvi 2021)

Moodboard koostuu kolmesta erillisestä kuvasta, jotka on otettu Lahdessa myyjäisten rannassa, Sipoon kansallispuistossa ja Helsingissä Linnanmäen huvipuiston vieressä sijaitsevilla kallioilla. Kuvan rakennus, betoniveistos ja kaide yhdistyvät metsämaisemaan ja abstraktiin kallioon lähes värittömässä kokonaisuudessa. Malliston vaatteet ovat lähes kaikki mustia. Valonsäde kuvastaa heijastintereää, joka on isossa roolissa erityisesti toteutettavassa asukokonaisuudessa.

Monien luonnosteni (kuva 10) pohjalta olen valinnut jatkoon kehitettäviksi ideoiksi vettähyllkivän takin, topatun liivin, vedenpitävän takin, vettähyllkivät housut, osittain vedenpitävät housut ja reisitaskuhousut.

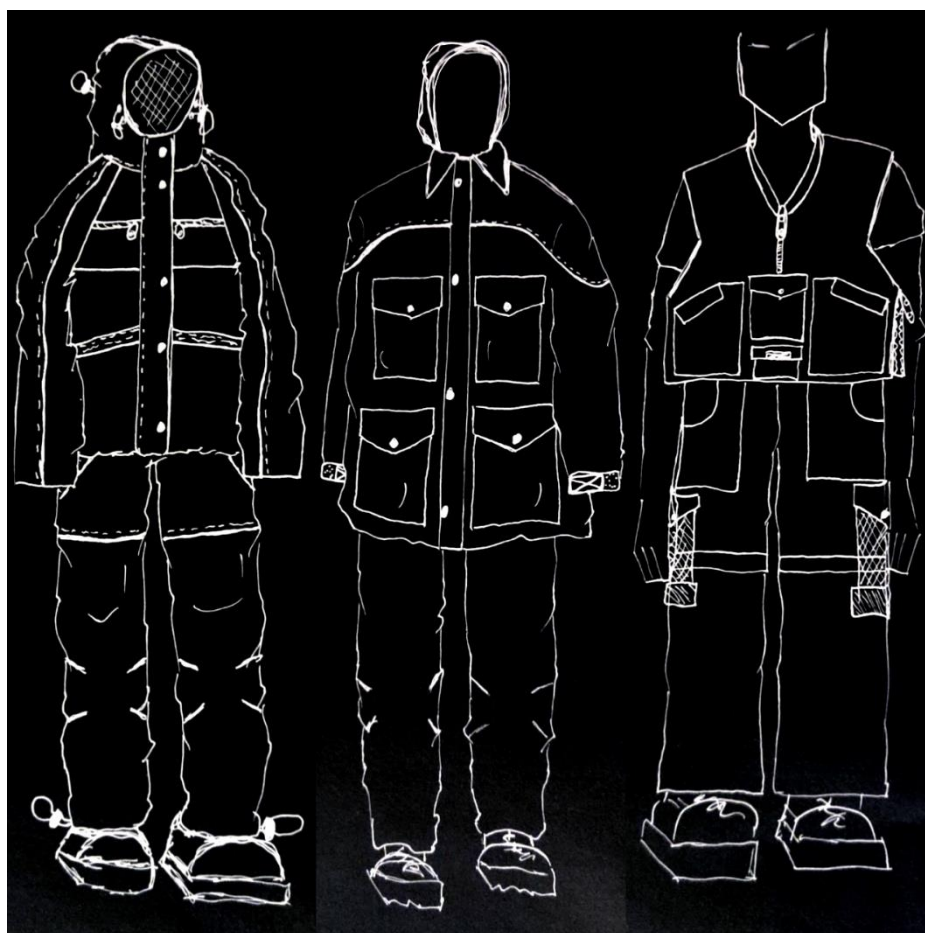

Kuva 10. Luonnoksia (Kurisjärvi 2021)

Malliston toteutettava takki tulee käytettäväksi mahdollisimman ympärivuotiseen käyttöön. Erityisesti välikausille ja myös talvella kevyelle pakkaselle. Takista ei ole tarkoitus tehdä vedenkestävää, mutta sen pitää olla vettähyllkivä ja mahdollisimman tuulenpitävä. Muodoltaan takista tulee melko väljä, sillä isot väljyydet mahdollistavat sen alle puettavaksi useampia kerroksia pakkasella.

Samaan asukokonaisuuteen takin kanssa kuuluvat ulkoiluhousut. Housut ovat siis ominaisuuksiltaan lähes vastaavat takin kanssa. Sekä housuihin että takkiin tulee toimivia taskuja, kiristysnyörejä oikein sijoiteltuihin paikkoihin ja heijastinnauhaa takin huppuun ja hihoihin, sekä housujen etuosaan. Heijastavilla osilla vaatteisiin saadaan persoonallisuutta ja ne ovat myös turvallisuustekijöitä erityisesti syksyllä.

Mallistoon kuuluu yhteensä kolme asukokonaisuutta (kuva 11). Ensimmäinen ja toteutettava asukokonaisuus sisältää raglanhihaisen takin ja housut. Toisessa asussa ulkoiluvaatetuksessa tyypillinen kiristysnyöreillä varustettu huppu yhdistyy perinteiseen trenssitakkiin ja ulkoiluhousuihin. Kolmas asu on topattu liivi yhdistettynä reisitaskuhousuihin, joista saa vetoketjujen avulla lahkeet irti.

Kuva 11. Malliston esityskuvat (Kurisjärvi 2021)

Toisen asun trenssitakin materiaali on kolmikerroslaminaattia, eli takin saumat teipataan ja vaatteesta tulee näin vedenpitävä. Kolmikerroslaminaattiin ei myöskään tarvitse lisätä erillistä vuorikangasta. Asun housuissa on muotoillut polvet

ja haarakilla. Housujen materiaali on vettähylkivää kangasta ja niiden takapuoli on vahvistettu vedenpitävällä kankaalla, eli myös kriittiset saumat on teipattu.

Kolmannen asun liivin toppaus on jatkuvakuituista Climashield APEX –eristetoppausta ja päällyskankaan materiaali RipStop –kangasta. Climashield on markkinoiden kevyin ja parhaalla eristävyydellä varustettu jatkuvakuituinen eristemateriaali. Kuitujen jatkuvuus mahdollistaa sen, että Climashieldiä ei tarvitse tikata kuin sen päistä. RipStop puolestaan omaa vettähylkivyyksisittelyn ja se on myös untuvatiivis ja tuulenpitävä. (Shelby s.a.)

4.4 Valmistus

Kaavoitus, prototyypit, vaatteiden valmistus ja mahdolliset sovitukset tehdään Tämän opinnäytetyön yhteistyökumppanin Louhos ry:n tiloissa. Minulla on ennuudestaan olemassa peruskaavoja omilla mitoillani, joten ne toimivat hyvänä pohjana myös tässä työssä. Takista tehtiin yhteensä kaksi prototyyppiä ennen varsinaisen vaateen valmistusta. Ensimmäisen prototyypin ollessa liian pieni lisäsin kaavaan väljyyksiä helmaan, rinnanympärykseen, huppuun ja hihaan. Housuissa ensimmäinen kaava oli niin sopiva, että protoja syntyi vain yksi (kuva 12, s. 24).

Kuva 12. Prototyypit takista ja housuista (Kurisjärvi 2021)

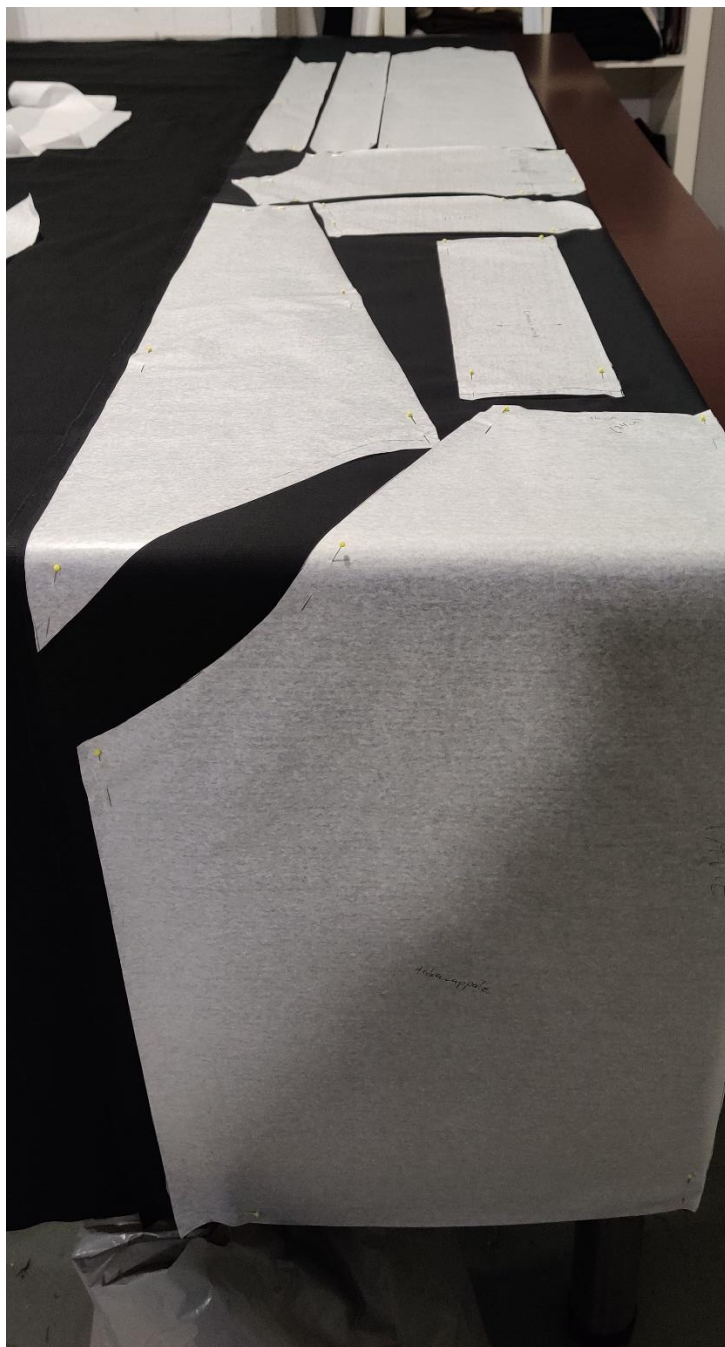
Lopullisista housuista jäi takatasku pois, koska en pitänyt sitä tärkeänä elementtinä. Etu- ja reisitaskut ovat riittävät kaikkien tarpeellisten tavaroiden säilyttämiseen. Housujen kanssa tulee olemaan käytössä myös useasti takki, jossa säilytystilaa on vielä enemmän. Takin huppuun tehtiin vielä pieniä väljyyksiä toisen prototyypin perusteella, jotta sen alle mahtuisi esimerkiksi myös hupparin huppu. Prototyyppien jälkeen aloitin vaatteiden valmistamisen housuista (kuva 13, s. 25).

Kuva 13. Housujen lahkeen valmistus (Kurisjärvi 2021)

Olen tilannut vuoden 2021 alussa materiaalinäytteitä suomalaiselta ulkoilu- ja retkeilymateriaaleihin erikoistuneelta Shelby Oy:ltä. Näytteiden, oman tietämykseni ja muun Shelby Oy:n nettisivuilta löytyvän informaation perusteella valitsin toteutettavien housujen materiaaliksi ruotsalaisen FOV Fabrics -yhtiön valmistaman *Quickdry midweight* -kankaan. Materiaali on 100 % polyamidia, joka pitää sisällään Corduraa ja Supplexia. Nämä kaksi ovat nailonpohjaisia tavaramerkkikudoksia. Cordura ja Supplex ovat siis nailonista valmistettuja kankaita, jotka tuntuvat puuvillalta, mutta omaavat kuitenkin nailonin hyvät keveys- ja lujuusominaisuudet. Quickdryn tuulenpitävyys on noin 90 % ja se kuivuu murto-osassa siitä ajasta, missä vastaavan paksuinen puuvillakangas. (Shelby Oy s.a.) Housujen valmistuttua siirryin toteuttamaan yläosaa (kuva 14, s. 26).

Kuva 14. Takin kankaan leikkuu (Kurisjärvi 2021)

Ulkoilutakin kankaaksi valitsin *Protech 195 polycotton* -kankaan. Kangas on 65 % polyesteria ja 35 % puuvillaa. Tämänlainen sekoitekangas on yleisesti vaatetuksesta puhuttaessa jopa hyljeksitty materiaali. Monikäyttöisessä ulkoilutakissa sen ominaisuudet ovat kuitenkin optimaaliset. Materiaalin tuulenpitävyys on noin 85 % ja sen pinnan voi vahata, jolloin kangas hylkii entistä paremmin vettä ja myös likaa. Lisäksi materiaalin pintaan tulee käytön myötä puuvillamainen patina. Takin vuorin polyesteria on valmistettu 54 % kierrätetystä kuidusta. (Shelby Oy s.a.)

5 TOTEUTETTU ASUKOKONAISUUS

Artefakti on ihmisen tekemä objekti, esimerkiksi työkalu tai koriste-esine (Cambridge Dictionary). Koen itseni käsityöläiseksi ja pidän siitä, että voin toteuttaa asioita itse, oli kyse sitten tekstiilituotteesta tai esimerkiksi puun työstämisestä. Malliston vaatteet ovat sekä työkaluja ulkona liikkumiseen että koriste-esineitä ihmisen päällä tekstiilin muodossa. Tästä tulee malliston nimi *Outdoor Artefacts*.

Toteutettuun asukokonaisuuteen (kuvat 15–17, s. 28–30) kuuluu takki, jonka raglanhihoja pitkin kulkee päntieltä hihansuuhun asti heijastintereä. Rintataskujen alareunoissa, etutaskujen myrskylistoissa ja hupun ympäri kulkee myös heijastintereä koko pituudelta. Hupun niskapuolella ja etuosassa sekä takin helmassa on kiristysnyörit, jotta vaatteen istuvuutta voi säätää. Hupun kaulusosa ja myrskylistat on vahvistettu tukikankaalla. Miehistän myrskylista toimii painoneppareilla.

Kuva 15. Toteutettu asukokonaisuus (Naboulsi 2021)

Kuva 16. Takin vetoketju ja myrskylista (Naboulsi 2021)

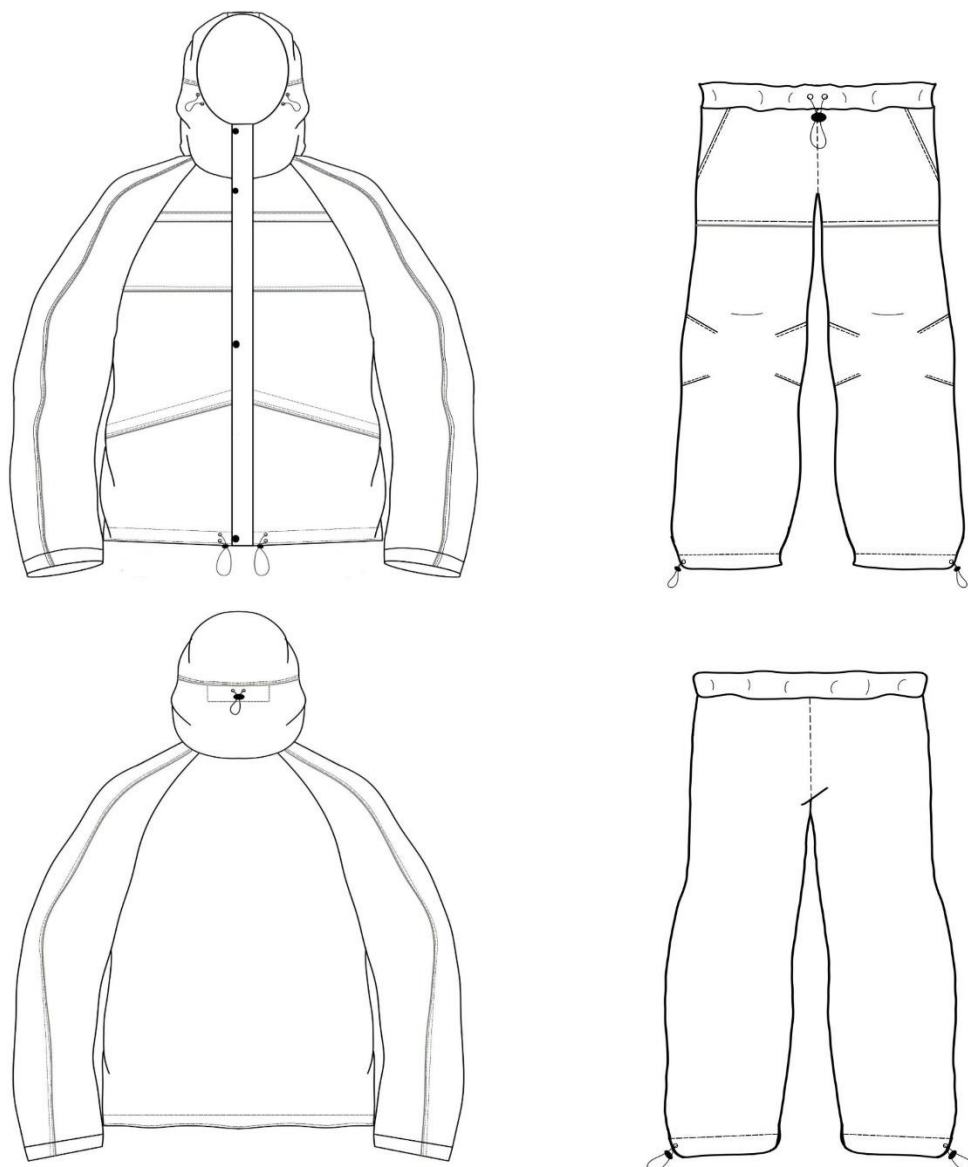

Kuva 17. Housujen reisitaskut (Naboulsi 2021)

Housujen polviin on lisätty muotolaskoksia, joiden tuomat väljyydet helpottavat kyykkyyntä. Housuissa on perinteiset etutaskut ja niiden alapuolella

vetoketjulliset integroidut reisitaskut. Taskujen myrskylistaa pitkin kulkee heijastintereä. Lahkeista ja vyötäröltä löytyvät kiristysnyörit optimaalisen istuvuuden takaamiseksi.

Vaatteiden tasokuvissa (kuva 18) pienetkin yksityiskohdat ovat näkyvissä ja näin vaateen rakennetta on helpompi hahmottaa. Toteutetun takin heijastavia kohtia päällystävät kaksinkertaiset päällitikkaukset. Kiristysnyörien tunnelit on ommeltu suoraan päällikankaaseen, jotta nyörit kiristävät vaateen kaikkia kerroksia halutulta alueelta, eivätkä pelkästään vuoria. Vetoketjut on piilotettu myrskyläppien alle.

Kuva 18. Toteutetun asukokonaisuuden tasokuvat (Kurisjärvi 2021)

Housujen rennon istuvuuden takaamiseksi vyötärö ja lantio on kaavoitettu melko suureksi. Kuminauha vyötäröllä pitää housut hyvin ylhäällä ja kiristysnyöriin ansiosta niissä on vielä säätövaraa. Lahkeiden suissa on myös kiristysnyörit istuvuuden säätämiseksi. Polvien muotoilut ja heijastinteret on kaikki päällitkattu.

6 ANALYSOINTI TIE-MALLIN AVULLA

Suunnitteluprosessin apuna toimi TIE-malli, jossa keskiössä on oman kulttuurinsa sisällä toimiva vaateen käyttäjä. Vaatteita ei kuitenkaan valmistettu yksittäiselle käyttäjälle vaan ennalta määritellylle kohderyhmälle. Koen itseni osaksi tätä kohderyhmää ja pystyn näin arvioimaan vaatteiden toimivuutta, ilmaisevuutta ja esteettisyyttä sekä vaatteiden valmistajana että käyttäjänä.

Takki ja housut täyttävät tähän opinnäytetyöhön sovelletun TIE-mallin esteettiset piirteet. Leikkauksissa on huomioitu oikeanlaiset väljyydet kerrospukeutumisen mahdollistamiseksi, taskut on mitoitettu ja sijoitettu vaatteelle oikein. Muut yksityiskohdat kuten heijastimet on mietitty tarkoin, ja ne toimivat hyvin yhdessä muuten mustan asukokonaisuuden kanssa.

Takki ja housut istuvat hyvin sekä itselleni että esimerkiksi minua hieman pidemmälle ja muutenkin isommalle mallille, joka oli mukana kuvauksissa. Kiristysnyörit oikeissa paikoissa mahdollistavat istuvuuden säätämisen ja oikeiden väljyyksien sekä tarkoin valikoitujen materiaalien ansiosta vaatteet ovat mukavia päällä.

Vaatteet muodostavat teknisen ja toimivan asukokonaisuuden monien nyörien, toimivan hupun, silhuetin ja tumman värityksen ansiosta. Asussa myös yhdistyy sopivassa suhteessa urheilullisuus ja kaupunkiulkoilijamainen esteetiikka. Käyttäjänsä päällä vaatteet viestivät katsojasta riippuen kiinnostusta vaatteiden teknisiin ominaisuuksiin ja pukeutumiseen yleisesti.

7 SHOWROOM

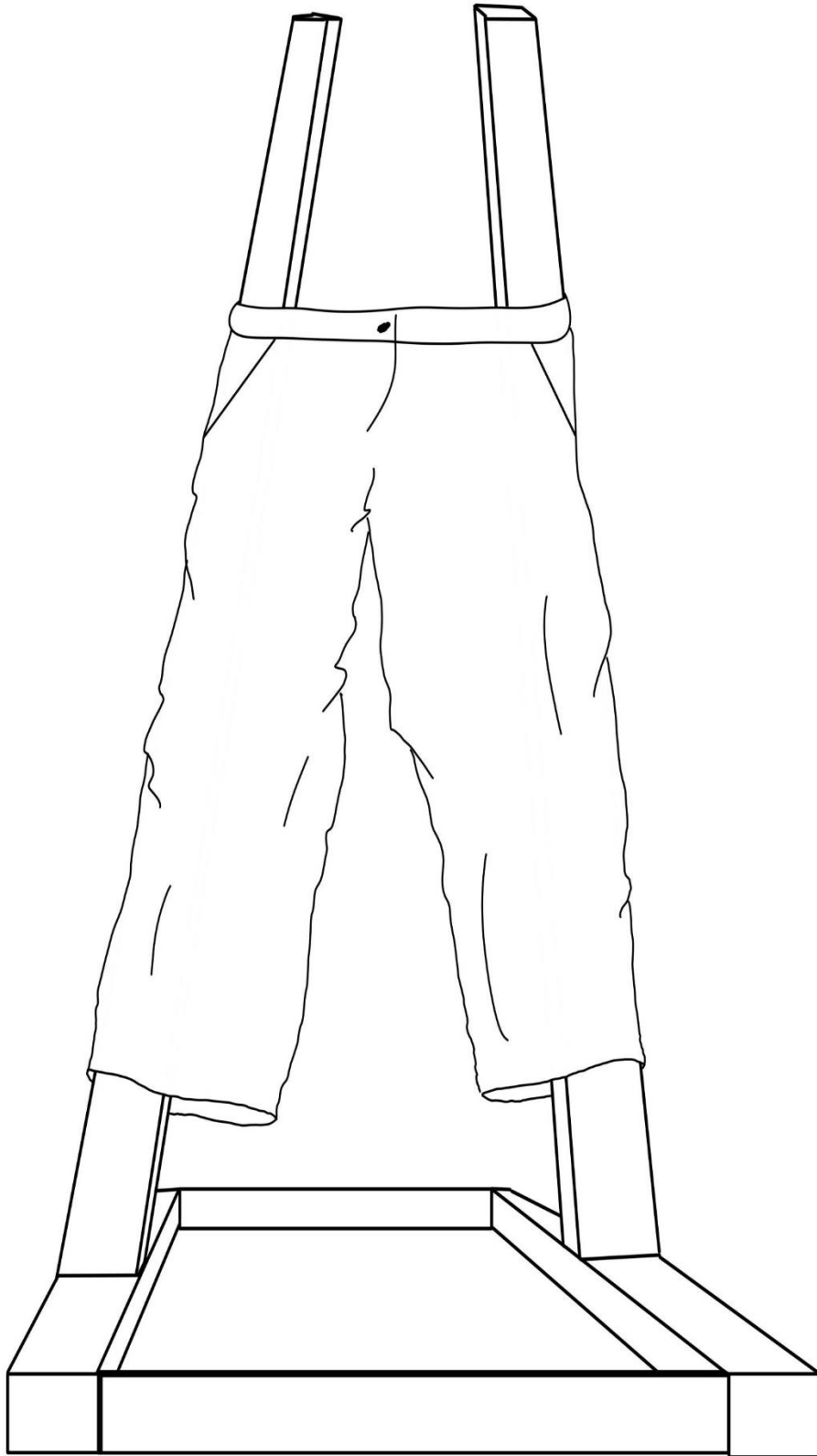
7.1 Louhos ry

Louhos on vuonna 2020 rekisteröity yhdistys, jonka tarkoituksena on tarjota nuorille käsityöläisille, taiteilijoille ja muusikin tekijöille matalan kynnyksen toimitiloja. Vuoden 2021 Louhos on avannut ensimmäisen tilansa yhdistyksen ensimmäisille jäsenille Helsingin Vallilaan apurahojen turvin, joita on myönnetty Euroopan Unionin solidaarisuusjoukoilta sekä Suomen Kulttuurirahastolta. Louhoksen pidempiaikaisia tavoitteita on hyödyntää tyhjillään olevia toimitiloja ja tarjota erityisesti nuorille kulttuurin tekijöille ja toimijoille paikka tai paikkoja, joissa toteuttaa omia projektejaan ammattitason välineillä ja laitteilla, joihin yksinään ilman yhteisön tukea ei olisi varaa.

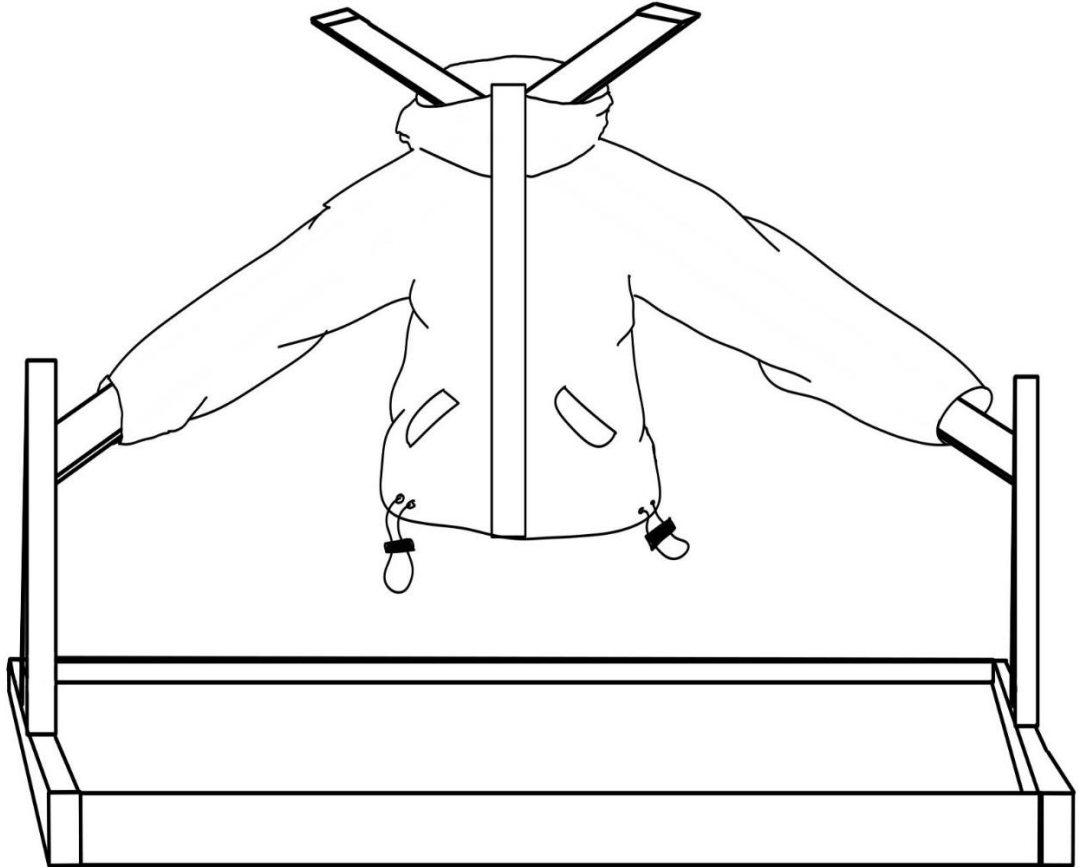
7.2 Suunnitelma

Yksittäiselle suunnittelijalle malliston vaatekappaleiden esittely fyysisesti on melkoinen haaste. Instagramiin saa toki laitettua kuvia, mutta itse vaatteita ja esimerkiksi koko niiden prosessista kertovaa portfolioa on parempi päästä näkemään elävänä. Tulen vuoden 2021 loppupuolella järjestämään Louhoksen tiloissa yhden tai kahden päivän pituisen tilaisuuden, jossa malliston vaatteet ovat nähtävillä.

Vaatteita ei pueta perinteisesti mallinukkien päälle, vaan valmistan tätä varten puukehikot (kuvat 19–20, s. 34–35), joihin housut pujotetaan lahkeista, ja yläosat hihoista. Tulen toteuttamaan kehikot itse työpajalla Hollolassa, jossa olen tehnyt erilaisia puutöitä jo aiemmin.

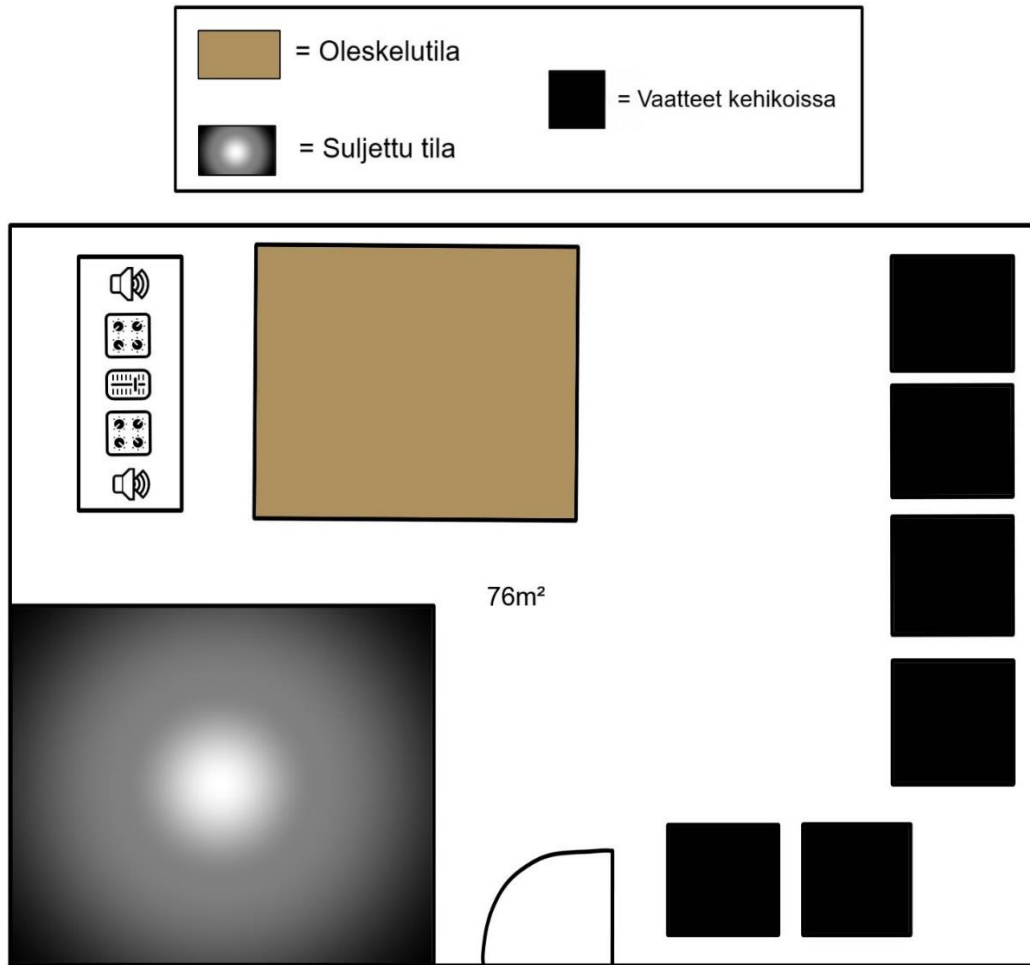
Kuva 19. Housujen kehikon luonnos (Kurisjärvi 2021)

Kuva 20. Takin kehikon luonnos (Kurisjärvi 2021)

Housujen kehikko koostuu yhteensä kuudesta simppeleistä puulankusta. Neljä lankkua pitää rakennelman tukevasti maassa ja reunoilta nousee A-linjan muotoisesti kaksi lankkua, joista housut pujotetaan lahkeiden kautta sisään. Takkien kehikot koostuvat yhteensä kymmenestä lankusta. Takki pujotetaan hihoista kahteen risteävään lankkuun, joita tukevat matalat A-linjaiset lankut. Pohjana toimii housujen kehikkoa vastaava neljästä lankusta koostuva jalka.

Tapahtuma tulee olemaan luonteeltaan Showroomin ja installaation yhdistelmä. Showroom on tila, jossa yritys tai brändi voi esitellä tuotteitaan (Herhi 2016). Installaatio taas on tilaan rakennettu tilapäinen taideteos (Kiasma s.a.). Pohjapiirustuksessa (kuva 21, s. 36) on visualisoitu sitä, miten tila jaetaan tapahtumassa.

Kuva 21. Installaation/Showroomin pohjapiirros (Kurisjärvi 2021)

Louhoksen toimipiste on kooltaan 76 m² avoin tila ilman väliseiniä. Tilassa on tällä hetkellä pisteet musiikin soittamiseen, ompelutoimintaan, valokuvaamiseen ja toimistotyöskentelyyn. Installaation ajaksi ylimääräiset laitteet ja pöydät sijoitetaan yhteen nurkkaan ja peitetään verholla tai liinoilla. Louhoksen musiikkipiste on tapahtuman aikana toiminnassa, eli installaatio tulee sisältämään myös musiikkia. Oleskelutilasta on sohvia ja nojatuoleja. Puukehikot ja vaatteet sijoitetaan ovesta sisään tultaessa oikealle seinustalle.

8 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Tutkimuksen luotettavuutta arvioidessa otetaan huomioon käytetyt lähteet, päättely ja prosessin uskottavuus sekä dokumentointi. Tässä opinnäytetyössä olen käyttänyt monia erilaisia lähteitä, joista vanhimmat ovat 90-luvun puolivälistä. Tutkimusmenetelmien tietopohjana on käytetty pääsääntöisesti kirjallisia

lähteitä, jotka on kirjoitettu asiantuntijoiden toimesta. Kirjallisten lähteiden lisäksi tutkimuksessa on käytetty elektronisia lähteitä, jotka koostuvat alan ammattilaisten kirjoittamista artikkeleista, vaatealan opinnäytetöistä ja podcastista, jossa vierailijana on merkittävän ulkoiluvaatebrändi Arc'teryxin luova johtaja. Muodin trendejä käsittelevissä artikkeleissa on kirjoittajan henkilökohtaisilla näkemyksillä paljon merkitystä. Olen valikoinut nämä muoti-ilmiöihin keskittyvät elektroniset lähteet tarkoin alan ammattimaisista julkaisuista.

Teknisiä materiaaleja käsittelevän osion lähteet koostuvat painetusta kirjasta ja alan jälleenmyyjien nettisivuilta löytyvästä informaatiosta. Jälleenmyyjien tarjoamaan tietoon tulee suhtautua kriittisesti, koska yritysten tarkoitus on tehdä voittoa ja erilaiset markkinointikeinot voivat olla kyseenalaisia. Pidän näitä lähteitä kuitenkin uskottavana, koska niiden tarjoama tieto teknisistä materiaaleista ja näiden ominaisuuksista on todella yksityiskohtaista ja kuvailevaa.

Tutkimuksen validiteetin takaamiseksi olen pyrkinyt keskittymään tutkimuksen kannalta oleellisiin asioihin ja valitsemaan tutkimuskysymyksen kannalta hyödyllisimmät tutkimusmenetelmät. TIE-malli on hyvä tapa lähestyä toiminnallisten vaatteiden suunnittelu- ja toteutusprosessia. Omat mieltymykseni ovat voineet vaikuttaa tutkimuksen validiteettiin, koska olen itse toiminut vaatteiden suunnittelijana, valmistajana sekä esimerkkihenkilönä kohderyhmästä. En siis voi tarkastella tutkimuksen validiteettia täysin ulkopuolisen silmin.

Suunniteltaessa ja valmistettaessa yksittäistä mallistoa ja asukokonaisuutta on tutkimuksen toistettavuus haastavaa. Työn reliabiliteettia tuodaan kuitenkin esiin kuvaamalla koko prosessin kulkua, määrittelemällä keskeiset käsitteet ja näkökulmat sekä perustelemalla lopputulosta.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön lähtökohtana oli vastata *kysymykseen ”kuinka suunnitella ja toteuttaa mallisto Outdoor Artefacts”?* Kysymykseen lähdettiin hakemaan vastausta perehtymällä ulkoiluvaatteisiin pohjautuviin muoti-ilmiöihin ja kartoittamalla yleisesti teknisten materiaalien ominaisuuksia ja käyttötarkoituksia. Hankitun taustatiedon perusteella valitsin juuri tähän mallistoon sopivat

materiaalit ja suunnittelin pienen malliston, jossa ulkoiluvaatteille ominaiset piirteet yhdistyvät omaan suunnitteluideologiaani ja -tyyliini. Taustatutkimuksen lisäksi malliston suunnittelun tukena toimivat soveltamani TIE-malli, luonnokset ja moodboard.

Työn produktiivisen osan lopputuloksena on suunniteltu pieni mallisto, josta on valmistettu yksi asukokonaisuus. Malliston jokaisen vaatekappaleen materiaalit, yksityiskohdat ja leikkaukset on suunniteltu tarkoin, jotta mallisto voidaan myös valmistaa loppuun saakka. Toteutettu asukokonaisuus toimii halutulla tavalla ja se on kuvattu asianmukaisissa studio-olosuhteissa. Alkuperäinen tarkoitus oli kuvata vaatteita myös ulkona, jossa ne tulevat myös pääosin käytettäviksi. Aika oli kuitenkin rajallinen, joten ulkokuvaukset tullaan toteuttamaan myöhemmin.

Tähän opinnäytetyöhön sisällytettiin myös suunnitelma installaatiosta, jossa mallisto tullaan tulevaisuudessa esittelemään. Installaatio toteutetaan yhteisöyökuumppani Louhos ry:n tiloissa Helsingissä. Suunnitelma on selkeä ja hyvin visualisoitu, joten sitä on helppo lähteä toteuttamaan.

10 POHDINTA

Opinnäytetyön alussa asetin itselleni oppimistavoitteiksi paremman ajanhallinnan ja käsityötaidon kartuttamisen. Lisäksi halusin oppia teknisten materiaalien ja erityisesti vedenpitävien kankaiden ominaisuuksista ja niiden erilaisista käyttötarkoituksista. Aikataulutuksessa minulla on edelleen parantamisen varaa. Tässä projektissa ajankäyttöön tosin vaikutti myös ulkopuolisia tekijöitä. Esimerkiksi työhuonetta vaatteiden valmistukseen ei ollut heti alkuvuodesta, joten koko valmistusprosessi lähti liikkeelle hieman suunniteltua myöhemmin. Tämä antoi minulle kuitenkin aikaa tehdä taustatutkimusta ja suunnitella mallistoa huolellisesti. Uskon, että sain opinnäytetyön aikana parannettua omaa ompelutaitoani hyvin. Pidän valmistettua asukokonaisuutta tähän mennessä tehdyistä projekteistani parhaiten toteutettuna.

Sain kartutettua hyvin tietämystäni liittyen teknisiin materiaaleihin ja yleisesti ulkoiluvaatteisiin sekä niiden ominaispiirteisiin. Tämän päivän materiaalien valmistusmenetelmät antavat mahdollisuuden yhdistää perinteisinä pidettyjen

ulkoilukankaiden ominaisuuksia ulkonäöltään puuvillamaiseen materiaaliin. Tästä hyvä esimerkki on juuri malliston housuissa käytetty kangas. Opinnäytetyö toimii hyvänä pohjana malliston jatkokehittelylle ja mahdollisille uusille vaateprojekteille.

Ensimmäinen ajatukseni oli valmistaa ulkoilutakki ja -housut vedenpitävistä materiaaleista. Ennen kankaiden ostamista koin kuitenkin, että opinnäytetyö ei ole paras paikka kokeilla ensimmäistä kertaa vedenpitävien saumojen liimaamista. Minulla ei käytännössä ollut työhuonetta alkuvuodesta, jossa olisin voinut tätä kokeilla, eli myöskään aika ei ehkä tässä ollut puolellani. Vedenpitävien materiaalien hinnat ovat myös paljon korkeampia, kuin vettähylkivien, joista takki ja housut lopulta valmistettiin. Opinnäytetyö antaa minulle hyvän pohjan lähteä rakentamaan mallistoa eteenpäin, ja aion lähitulevaisuudessa aloittaa malliston liivin ja vedenpitävän takin valmistamisen.

LÄHTEET

Anttila, P. 1996. Tutkimisen taito ja tiedon hankinta: Taito-, taide- ja muotoilualojen tutkimuksen työvälineet. 3. painos. Hamina: Akatiimi Oy.

Cambridge Dictionary. s.a. Artefact. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/artefact> [viitattu 17.3.2021].

Camu. 2017. Opas kuoritakin hankintaan – Näin Gore-tex ja muut vedenpitävät kalvot toimivat. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.camu.fi/blog/opas-vedenpitavan-takin-hankintaan/> [viitattu 17.3.2021].

Chen, J. 2017. First came normcore. Now get ready for gorpcore. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.thecut.com/2017/05/new-fashion-trends-normcore-gorpcore.html> [viitattu 10.2.2021].

Climashield APEX eriste/toppaus 203g/m². Shelby Oy. s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.shelbyoutdoor.com/product_info.php?cPath=402_22_30&products_id=7269 [viitattu 19.3.2021].

Eurolab. s.a. Voima ISO 811: n veden läpäisyä vastaan - hydrostaattinen painekoe. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.laboratuuri.com/fi/testler/koruyucu-giysi-testleri/iso-811-su-penetrasyonuna-karsi-mukavemet-hidrostatik-basinc-testi/> [viitattu 23.3.2021].

Everest 30D Ripstop Nailon 47 g/m². Shelby Oy. s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.shelbyoutdoor.com/product_info.php?cPath=402_22_34&products_id=5148 [viitattu 19.3.2021].

Finto. 2017. Tyyli. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://finto.fi/kulo/fi/page/k1215> [viitattu 20.1.2021].

Gallagher, J. 2021. Gorpcore: How Arc'teryx Parkas and Salomon Hiking Boots Became High Fashion. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.wsj.com/articles/gorpcore-how-arcteryx-parkas-and-salomon-hiking-boots-became-high-fashion-11609563600> [viitattu 22.3.2021].

Herhi, J. 2016. Showroom myyntiympäristönä: Markkinointi- ja viestintätöistä myymäläsuunnittelun näkökulmasta. Opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201605107027> [viitattu 17.3.2021].

Kiasma, s.a. Installaatio. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://kiasma.fi/nykytaiteen-sanasto/> [viitattu 20.1.2021].

Koskennurmi-Sivonen, R. 2002. Käsityötuote. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://rkosken.kapsi.fi/kasityotuote.html> [viitattu 1.2.2021].

Lehto, S. 2018. Haglöfs-tutkimus: Mitä ihmiset kaipaavat ulkoiluvaatteiltaan. Opinnäytetyö. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2018053011094> [viitattu 22.3.2021].

Li, R. 2019. An introduction to Techwear. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.grailed.com/drycleanonly/an-introduction-to-techwear> [viitattu 19.3.2021].

Opas kuorivaatteisiin. Addnature, s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.addnature.fi/info/opas-kuorivaatteisiin/> [viitattu 20.1.2021].

Protech 195 Polycotton kangas. Shelby Oy. s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.shelbyoutdoor.com/pro-duct_info.php?cPath=402_22_34&products_id=5953 [viitattu 17.3.2021].

QuickDry Midweight, sis. Corduraa, DWR-käsitelty. Shelby Oy. s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.shelbyoutdoor.com/pro-duct_info.php?cPath=402_22_34&products_id=94 [viitattu 17.3.2021].

Risikko, T. & Marttila-Vesalainen, R. 2006. Vaatteet ja haasteet. Helsinki: WSOY.

Saumateippausohje. Shelby Oy. s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.shelbyoutdoor.com/?cPath=405_434_489&language=fi [viitattu 19.3.2021].

Throwing fits. 2021. Goth gorp with Arc'teryx creative director Cooper Gill. Spotify. Podcast. Saatavissa: https://open.spotify.com/episode/5cZdLr6EeP0eJwVkWCKhAE?si=I6awwfvhQjqpnLxocLq_fA [viitattu 3.3.2021].

Urban dictionary. 2017. Gorpcore. WWW-dokumentti Saatavissa: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=gorpcore> [viitattu 20.1.2021].

Urban dictionary. 2020. Techwear. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Techwear> [viitattu 20.1.2021].

Urban performance – Ulkoilutrendin aluevaltaus. Addnature, s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.addnature.fi/info/urban-performance-ulkoilutrendin-aluevaltaus/> [viitattu 3.3.2021].

KUVALUETTELO

Kuva 1. Käsitekartta. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 2. Viitekehys. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 3. Kuvio FEA- eli TIE-mallista. Koskennurmi-Sivonen, R. 2002; Lamb, J. & Kallal, M. 1992.

Kuva 4. Gorpcore-tyyli. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 5. Techwear-tyyli. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 6. Hydrofiilisen sivelyn toimintaperiaate. Partti, K. 2006.

Kuva 7. Kaaviokuva mikrohuokoisesta materiaalista. Partti, K. 2006.

Kuva 8. Sovellettu TIE-malli. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 9. Malliston moodboard. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 10. Luonnoksia. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 11. Malliston esityskuvat. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 12. Prototyypit takista ja housuista. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 13. Housujen lahkeen valmistus. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 14. Takin kankaan leikkaus. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 15. Toteutettu asukokonaisuus. Naboulsi, N. 2021.

Kuva 16. Takin vetoketju ja myrskylista. Naboulsi, N. 2021.

Kuva 17. Housujen reisitaskut. Naboulsi, N. 2021.

Kuva 18. Toteutetun asukokonaisuuden tasokuvat. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 19. Housujen kehikon luonnos. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 20. Takin kehikon luonnos. Kurisjärvi, T. 2021.

Kuva 21. Installaation/showroomin pohjapiirros. Kurisjärvi, T. 2021.